

Ishaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Opat. Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. svečer. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto petič; poslanice, smrtnice, javne zahvale in domači oglašaji po pogodbi.

TELEFON št. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorje.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vsako leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Naročbe brez dopolnjenega naročnine se upravnemu ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovane pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglaševanje in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Nastila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilni račun št. 652.841.

Brzovjavne vesti.

Sklicanje deželnih zborov.

DUNAJ 22. »Oest. Volkszeitung« je zvedela, da bodo skoraj vsi deželni zbori sklicani za dan 10. oktobra.

Kazenska razprava proti Frančiški Navratil.

DUNAJ 22. Danes predpoludne je pričela kazenska razprava proti dekli Frančiški Navratil, ki je meseca aprila t. l. umorila in oropala svojo gospodinjico Ivano Natler. Obtoženka je zločin priznala.

Kongres za zavarovanje delavcev zaključen.

DUNAJ 22. Po rešitvi zadnjih referatov je prevzel predsedstvo častni predsednik dr. Körber ter je ob živahnem pritrditvenju objavil, da je na povabilo delegata Magaldija, izbran Rim kakor kraj prihodnjega kongresa.

Na to so se vršili sklepni govori, v katerih so tajni svetovalec Bödiker, predsednik Kink in častni predsednik Körber omenili vsebe kongresa. Francoz Paulet se je zahvalil za vsprejem členov kongresa, kakor je bil kongres zaključen.

Eksplozija celuloide.

DUNAJ 22. V trdnici celuloide bratov Sailer v XVI. okraju se je danes predpoludne pripetila eksplozija celuloide, ki je vrgla ves dotični del poslopja, v katerem se nahajajo delavski prostori trdnice. Delavcev, sto na številu, se je polastila velika panika. Nekateri so poskakali z oken na ulico. Požar je trajal še do poludne. Kolikor je dosedaj znano, so našli dve osebi mrtvi, trije delavci so bili težko, šest pa lahko ranjenih.

Voditelj ogrskih koalicijskih strank na Panaju.

DUNAJ 22. Voditelj ogrskih koalicijskih strank, Fran Košut, Apponyi, Andrasey, Barffy in grof Aladar Zichy, ki so pozvani k cesarju na avdienco, so dospeli semkaj ter so se sešli na posvetovanje, na katerem je prišlo do popolnega soglasja med njimi.

Upravni odbor zagrebske županije.

ZAGREB 22. (Ogr. brz. biro) Na večerajnji seji upravnega odbora zagrebske županije je član odbora Nikola Šipuš stavil na stopni predlog: Upravni odbor naj pozove finančno direkcijo, da ukrene takoj vsa potrebna, da se predpisejo in iztirjajo davki, to pa z ozirom na ex lex stanje, ki zamore za naše davkoplačevalce imeti nepreglednih posledic in dovesti prebivalstvo do propada, ako bi moralo naenkrat plačati več davčnih

obrokov. To tudi z ozirom na to, da ne morejo občine predpisovati občinskih doklad ter so vesed tega v finančnih stiskah.

Grof Apponyi.

BUDIMPEŠTA 22. Kakor je »Ogrski koresp. biro« zvedel, je tudi grof Apponyi pozvan na jutrajšnjo avdienco pri cesarju.

Švedsko-norveška pogajanja.

KRISTIJANIJA 22. Glasom neke brzovjavke, dospela semkaj iz Karistada, je pričakovati, da se jutri dovršijo pogajanja.

KARLSTAD 22. Švedski in norveški odposlanci so imeli danes popoldne posamična posvetovanja, večer so se pa sestali na novo plenarilo sejo.

Švicarske banke.

BAZEL 22. Odbor švicarskih emisijskih bank je povišal oficijelni diskont od 4 na 4 1/2 %.

Rudolf Baumbach.

MEININGEN 22. Pesnik Rudolf Baumbach je večeraj popoldne umrl.

(Rudolf Baumbach je pesnik »Zatoroga«, ki je proslavil slovenske dežele. To pesem je Funtek poslovenil. Baumbach se je rodil leta 1840. Op. ured.)

Kolera na Pruskem.

BEROLIN 22. »Staatsanzeiger« poroča: Od 21. do 22. t. m. opoldne je sumljivimi zaški obbolelo 9 oseb, dve osebi sta umrli za kolero. Skupno je dosedaj obbolelo 236 oseb, od teh jih je 80 umrlo.

Holandske finance.

HAAG 22. Finančni ministar predviđa, da pokaže finančno leto 1906 primanjkljaja 11.311.925 goldinarjev. Načrti, da se zboljšajo finance, niso še določeni. Minister je predlagal v zmanjšanje deficita 10% doklado na davek od glavnice in pr. hodkov.

Po sklepu miru.

TOKIO 22. (Reuterjev biro.) Poveljnik »Peresvjeta«, Boisman je v Matsuyami umrl. Nebogotov, Gregorjev, Rješa in drugi ruski častniki so dobili dovoljenje, da se smejo za častno besedo vrniti na Rusko.

Rždestvenski je skoraj popolnoma ozdravil ter se nahaja v zdravniški oskrbi v Fuzimi. Vojni minister je odredil, da se ruskim častnikom dovolijo večja svoboda.

HAMBURG 22. Večeraj in danes je odplulo na skrajni Vzok dvanajst velikih parnikov, da prepeljejo ruske vojne ujetnike na Rusko.

Dogodki na Ruskem.

VARŠAVA 22. V saškem vrtu je bila danes opoldne vržena bomba, vesed česar

je bilo nekoliko oseb ranjenih. Vzrok tega čina je neznan.

VARŠAVA 22. Provročitelj današnjega atentata z bombo v saškem vrtu je bil tudi sam ranjen in aretovan.

BAKU 22. (Petrogr. brz. agent.) Glasom podatkov perzijskega konzula je bilo iz Baku izgnanih 15.000 perzijskih delavcev. Še toliko jih nameravajo izgnati. Tudi ruski in armenski delavci odpotujejo v velikem številu.

Radi pomanjkanja delavcev bo težko pričeti zopet z deli v tovarnah za nafto.

HAMBURG 22. »Hamburger Nachrichten« poročajo iz Varšave, da je bil ministerjalni tajnik Nadziowski, ki je bil poslan v Varšavo, da prične preiskavo radi zadnjih nemirov, med vožajo zaboden v železniškem vozu. Enajst sprevednikov je bilo aretovan.

MOSKVA 22. Za ponedeljek je sklican semkaj kongres vseh členov zemstva. Razpravljalo se bo na kongresu o stališču, ki ga zavzemajo liberalci nasproti državni dumi in notranjemu položaju v Rusiji.

Italijanski poslanci in vseučiliško vprašanje.

II.

Naj napišemo danes par pripomb o manifestu, ki so ga italijanski poslanci poslali v svet (glej »Edinost« od 16. septembra!), da opravičijo svoje postopanje ob vseučiliškem vprašanju, ali resničneje rečeno, da pomaže in olupšajo svojo blamažo, ki so jo doživeli z vao svojo akcijo z geslom: Trst ali nič!

Ne mislimo tu sledovati, v koliko so v soglasju s resnico zgodovinski podatki, ki jih beleži manifest o razvoju tega vprašanja. Nas zanimata le uvod in zaključek. Zanimata pa nas zato, ker nosita na sebi glavni znak vse italijanske politike: znak neiskrenosti in notranjega protuslovja.

V uvodu svojemu manifestu prisezajo gospodje, da so bili vsikdar edini in v popolnem soglasju med seboj ozirom na vseučiliško vprašanje.

Pozlje pa priznavajo, da so se nekateri poslanci odcepili s svojim naziranjem od naziranja skupnega kluba ter se jim (svktorjem manifestu namre) zdi potrebno, da glasno odklanjajo vsako odgovornost za to, kar delajo in govore dotični poslanci!!

Kako se strija goraje zatrdjevanje o popolnem soglasju s poznejim obžalovanjem radi cepljenja mnenja in naziranja?

To je posledica neiskrenosti v politiki italijanskih poslancev, da jim notorična dej-

kar je Prišlin tudi opazil izpod očesa ter se nasmešnil naslahuo.

— Eh, gospod škof zagrebski, je rekel Grga, moral bo tu pa tam posegniti v žep, da si prikupi bansko pravico in da banska sodba ne bo škofji na škodo.

Škof Ivan je nekako spustil glavo, zaobočil obrvi in pogledal dokaj neveselo pred-se.

— Kaj, je rekel zlovoljajim glasom in ne da bi pogledal Prišlina, kaj blebečeš moj Grga? Nikar ne govori tsga nikdar med svetom, ker bi se ti znala huda goditi, ako bi slabo govoril o veliki gospodi. Pravica je pravica, a krivica je krivica; sodnija mora le odločiti, kam se je nagnila vaga, a jaz ne zshetvam nikdar krivega. Meni torej ne treba prositi bana, trostiti denar po neumnem. Izreki te besede jako razdraženim glasom, je škof privzdignil glavo in pogledal ponosno svojega župana, kakor da njegovih razlogov ni možno pobiti. Ali navihanec Prišlin se je nasmešnil zopet, toda takrat jako porogljivo, ker sta iz ust škofa govorila skopuštvu in plitev um.

— Ha, je rekel Grga raztegnivši rameni in počesavi se za uhom, ti torej res misliš, gospod škof, da živiš med angelji, pa da tu ni vragov, da ti škof zagrebski paseš samo

stava sproti postavljajo besede na laž! S polno zavestjo, da se na zagrešamo proti resnici, torej mirnim srcem moremo zabeležiti tu svoje trdno uverjenje, da italijanski poslanci v resnici niso bili nikdar v popolnem soglasju med seboj: ne danes, ne večeraj, ne pred letom dnij in tudi ne tedaj, ko so prirejali »najslavesneje« in najhrupneje demonstracije o svoji — solidarnosti! Trdno uverjenje naše je, da izlasti tirolski poslanci niso bili nikdar odkriti nasproti primorskim, kakor tudi ne poslednji nasproti tirolskim. Bitstveni razlog temu je, da življenjski interes veleva tirolskim Italijanom, da bi tudi v praktični politiki uveljavljali principe, na kateri sloni italijanski program v teoriji, dočim si primorski Italijani domišljajo, da bi s tem prišli njihovi strankarski in — osebni interesi v nevarnost. Kar hočejo tirolski Italijani, sili voz italijanske politike na slovanske tere, dočim je primorskim Italijanom začetek in konec vse taktičke modrosti: boj proti Slovanom!! Element, ki provroča neiskrenost med Italijani, je dejstvo: da primorski Italijani iščejo pomoč tam, kjer tirolski Italijani vidijo svoje — edine sovražnike!

Ob vseučiliškem vprašanju pa so pri tirolskih Italijanih poleg pomislekov zdravega in praktičnega egoizma, ki pravijo, da je nekaj vendar boljše, nego nič, posezali vmes tudi lahko umljivi lokalni interesi. Tirolskim Italijanom — ne poslancem — gotovo ni šlo v glavo, da na bi bilo nekaj v Roveretu ali Trideatu boljše, nego — nič v Trstu! Zato pa naravno, da jim kliče »V Trstu ali nič!« gotovo niso šli nikdar prav od srca in da so slednjič — ko se je nada za Trst krčila bolj in bolj — tudi med trentinskimi poslanci našli možje, ki so sedelovali na javnih shodih, na katerih so bile vsprejete resolucije proti geslu: Trst ali nič! — ali, kakor je izraženo v manifestu italijanskih poslancev, ki so se s svojim naziranjem odcepili od naziranja klubovega.

Tudi tožba v manifestu, da Italijani naletajo na nedobrhotnost vlade in strank v parlamentu in da je vse dunajsko pozorišče neprijazno Italijanom, tudi ta tožba nam more služiti v pojasnilo, zakaj ne more biti pravega resničnega soglasja med tirolskimi in primorskimi Italijani. Stvar je jednostavno taka: ako bi oficijelno italijansko politiko določala trentinska struja, bi bila Slovanom omogočena korporacija z njimi, kar bi bilo neizmerne koristi za Italijane v monarhiji, izlesti pa za tirolske, ki se imajo boriti proti istim sovražnikom kakor Slovani! Ker pa je italijanska oficijelna politika prikrojena

PODLISTEK.

299

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. O.—Š.

— Zakaj? se je otrsela Ivan, ker tam v Budimu mislijo, da more človek coprati in potegaiti vrv skozi uho iglice. Pošiljajo bana k morju, na jam tam izvrši to in oao, naj pomiri onega z onim, a tam se bijejo. Pošiljajo bana, ali mu ne dajajo ne denarja, ne enega samega vojaka, a ko prihaja ban na mesto tako prszen, se mu ljudje smejejo, pak mu govore: Zbogom, gospod, obrni se na peti, pot že poznaš, nas puščaj na miru! Besed smo žuli dosti od krajja, ali del nismo videli. Kaj stori ban? Odšel je, koder je prišel. Ali je mogel kaj pametnega storiti? Vidiš, ti si bil šel šestnajstinititi med one piškavce, med Gričane. To pač ne pomenja še rušiti svet in vendar si vzel seboj dvesto oborčenih mož. A kaj še le ban, ko odhaja, da pomiri deželo in da vpreže v isti jarm besne pravdarje. Tu bi trebalo kakega tiscčaka ljudij, dobro pitanih in dobro oboro-

žen h. Če bi potem ban dahnil in vojska zamahnila, bi prepirljiveci hitro povesili glavo in bi rekli: Hvala, tako treba! Lučenac ni imel vojske, pa mu tudi ni dobro šlo. Pisal je kralju vse, kako je bilo, pisal je tako od srca, ali kraljevska svetlost se je razjezila ter ga odstavila od banstva in poslala nam Detrika Babeka.

— Je-li že bil pri tebi, gospod škof? je vpršal Prišlin.

— Ni bil, je rekel škof. Še le pred dvema dnevi je prišel na Grič, pa mu menda treba počitka. Pride že, pride.

— Kakov človek je to?

— Skoro poznam ga ne, samo to vem, da stoji na strani Šišmana kakor kamen, kakor tudi njegov brat Mirko, ki je bil poprej ban, a potem vojskovodja v Galiciji. Bubek nima mnogo, ali za to je, kakor čujem, v vsem poslušen kralju in samo njemu, a za drugi svet se ne meai čosti.

— Kako mu bomo mi po volji?

— To vedi Bog, je zganil škof z rameni da vidimo najprej na svoje oči, kaka mu je podstava?

— Ako je Detrik siromak, kaj bo kajim?

— Kako to, se je začudil škof in pogledal svojega župana nekako bojasljivo,

jagnjeta, a v tvoji čredi da ni kozlov?! Star volk sem jaz, gospodar, v svojem življenju sem imel pred seboj mnogo velike in male gospode, pak sem videl, kaka jim je koža od zunaj in na znotraj. A kaj sem našel? Vse je isto, povsodi isto. Ljudje so ljudje, ali plemenitši ali siromaki. In ko vidijo, da si napolnil možnjček, že stezajo roko in v hipu stisnejo prste, ako je kaj rmenega ali belega padlo na dlan.

— Ti Grga si huji od pogana, se je razardil škof ti bi človeka svečenika še zavel v greh.

— Zato menda, se je zasmeljaal dvoraki župan, ker boš moral podkupiti gospodo. Tebi škof, je žal za denar, ker ga rad imaš pri sebi na kupu; in svet govori, ne zameri gospodar, da je na tvoji železni škrynji pritrdjenih sedem železnih žabnic, a na tvoji kasi sedem salomonskih pečatov. Ti nisi imel prilike, da se ti pokaže resnica, ali tu pa tam so ti namigovali ljudje, in ti dajali razumeti, da jih podkupi; ali ti si pomišljal, malo zakašljaj, samo da jih nisi slišal, nu, srečno si izgubil nekoliko mastnih prevodov. Zato, dragi gospodar, štej rumenjake, složi srebrenjake; mali prst mi pravi, da bomo morali junaški loviti novega bana. (Pride š.)

po sebičnih zahtevah primorskih Italijanov, je poledica ta, da imajo Slovane proti sebi in Nemece — ne na svoji strani!! Teh poslednjih seveda ne, iz velikih razlogov — nemške bodočnosti. To je tisto, kar priznava tudi manifest, ko pravi, da se imajo Italijani boriti proti nedobrotnosti strank in da jim je dunajsko pozorišče neprijazno. A kdo trpi ob tem najbolj? — Italijani v Trentinu. Trpe radi sebičnosti italijanskih politikov. V tem dejstvu je bacil, ki razjeda vsako pravo iskreno razmerje med Italijani!

Tirolski poslanci, kakor pametni in resni politiki, bi radi hodili po velikih poteh politike principov; primorski pa se pehajo le po poteh strasti. In v svojem manifestu pravijo, da ostanejo na teh poteh! Saj zaključujejo tudi ta svoj manifest vsiklikom: Trst ali nič! — in pa s falziifikacijami dejstev, ko pravijo, da je to glas ljudstva!

V najboljši ilustraciji — neresničnosti te trditve je pač dejstvo, da so sinoči zborovali v gledališču Rossetti pod zaščito § 2, ki določa, da na sboč smejo priti samo pozvani. Gospoda so se začeli bati — glasu ljudstva.

S svojim klicem »Trst ali nič!« pa se kažejo nespametneje nego naš Ribničan. Ta je šel enkrat iskat koaja v dolino, da-si je vedel, da ga ni tam. Italijanski politiki pa hočejo absolutno iskati vseučilišča tam, kjer — ga ne morejo dobiti, o čemer jih je že mogel prepričati ves dosedanji razvoj vseučiliškega vprašanja in pa blemaža, ki so jo doživeli.

Nam je tudi prav tako. Čim trdovratneje bodo primorski Italijani nadaljevali s svojo politiko nizke sebičnosti in slepe trme, tem gotoveje je, da pride trenotek, ko jim tirolski poslanci poročajo »z Bogom!« in začno čuvati svoje interese s pomočjo slovenskih strank. In to ne bo na našo škodo.

Po vojni.

Zakaj je hotel Roosevelt mir?

Neki visok dostojanstvenik ameriških »Združenih držav« je izjavil dopisniku lista »Petite République«, da je Roosevelt hotel mir med Rusijo in Japonsko, ne radi svojega sočutja, marveč da prepreči žolto nevarnost, ki preti Severnim državam. Dosele se je namreč mnogo Kitajcev in Japoncev selilo v Severne države, odalej po miru bodo izlasti Japonci lahko razvijali svojo delavnost v Koreji in Mandžuriji.

Opravičenje Nebogatova.

Kakor poročajo listu »Russ. Slovo« iz Londona, objavi »Times« te dni neki spis Nebogatova o vzrokih poraza pri Tsušimi. Početkom je hotel Nebogatov objaviti spis v ruskih listih, ter se na ta način opravičiti. V zadnji čes, ko je bil odpuščen iz službe se je pa odločil, da izda spis v angleškem listu.

Japonske izgube v zadnji vojni.

Londonski »Standard« poroča iz Tokija, da je Japonska v zadnji vojni izgubila 72.000 mož, od teh jih je bilo 46.180 ubitih, vsled ran jih je umrlo 10.970, na drugih boleznih pa 15.300. (Te številke so absolutno neverjetne. Op. ured. »Ed.«).

Nova ovira za glagolico.

Puljski »Omnibus« piše: Provincijal dalmatinskih frančiškanov javlja svojim bratom, da je prejel iz Rima dve pismi, in to jedno od papeža, a drugo od svojega generala, v katerih se mu ukazuje, da strogo naloži svojim podrejenim bratom, da ne smejo nič več delati za glagolico. Zato je naložil provincijal vsem dalmatinskim frančiškanom nastopiti: 1) Noben frančiškan se ne sme ni v županjah, ni v samostanih umešavati v agitacije za glagolico, ter ne smejo pošiljati papežu nikakih peticij; 2) ne smejo nikjer čitati mašo staroslovenski; 3) ne smejo obhajati vernikov na hrvatskem jeziku ni med mašo, ni izven maše; 4) ne sme noben frančiškan robenemu povedati, da jim je ukazano, da ne smejo delati za glagolico. Isti provincijal je celo strogo naložil vsem gvardijanom, da ne bi kdo mrmral proti tem odredbam.

Ko vidimo tako postopanje Rima proti glagolici, tedaj moramo biti gotovi, da še dvajset let ne dobimo glagolice, ako bomo vedno tako ponižno presliti Rim za glagolico. Tu je treba izbrati drugo pot. Tem besedam ni treba komentiranja.

Drobne politične vesti.

Dijaki v Tomsku. Kakor poroča Petrograjska brz. agentura iz Tomsku v

Sibiriji, so dijaki tamošnjega vseučilišča in tehnološkega instituta sklenili, da ne poslušajo predavanj pred 28. januarjem 1906.

Srbski princ Aleksander v Petrogradu. Iz Petrograda poročajo: Princ Aleksander, mlajši sin srbskega kralja Petra, je dospel semkaj, da vstopi v zbor carekih pažev.

Avstrija zasede Mitrovico? Beligrajska »Samouprava« poroča iz Bosae, da se Avstrija pripravlja, da zasede Mitrovico. Nadvojvoda Friderik je na svojem obisku v Bosni in Hercegovini inspiciral vse utrdbe ter se je interesiral izlasti za železniške zgradbe.

Francija obdrži varstvo nad katoliki na Jutrovem. Pariški »Gaulois« piše o prihodu maronitkega patrijarha na Libanonu v Pariz. Patrijarh prihaja iz Rima. Rečeni list zatrja, da je obisk patrijarha v Parizu velike važnosti, ker dokazuje, da varstva nad katoliki na Jutrovem papež noče poveriti kaki drugi državi. Patrijarh in njegovo spremstvo sta se nastanila v nekem hotelu blizu Champes Elysees, kjer ima ministerstvo vnanjih stvari na razpolago stanovanje.

Novi rektor petrograjskega vseučilišča. Iz Petrograda javljajo, da je bil rektorjem tamošnjega vseučilišča izvoljen Borgmano, profesor fizike, bivši učitelj carja Nikolaja.

Konferenca barona Gautscha. Kakor poročajo z Dunaja, je ministerski predsednik baron Gautsch večeraj dopoldne konferiral z baronom Chlumeckim in poslancom Kaiserjem in dr. Šusterščem; popoldne je konferiral s poslanci dr. Heroldom, Hurbanom in dr. Pergelom.

Srbski kralj na potovanju. Kakor poročajo iz Belagrada sta se kralj in prestolonaslednik odpeljala na potovanje po zapadni Srbiji.

Pred Košutovim spomenikom. Iz Budimpešte poročajo, da je v Bekečbati v četrtek po noči bil pred Košutov spomenik položen venec z napisom na trakovih: »Osvoboditelju Ogrske pridržani tretjeletniki«. — Polkovno poveljništvo je uvedlo strogo preiskavo.

Domače vesti.

Prokletstvo na njih! Pod tem naslovom nam pišejo: Prokletstvo naj pride nad vse one, ki so krivi, da mi tržaški Slovenci, — vkljub 21-letnim prošajam in borbam — še danes nimamo ene slovenske ljudske šole! Ko sem bil te dni v raznih slovenskih delavskih družinah in sem čul povsdi le težbe starišev, ki nimajo kam pošiljati svojih otrok v šolo, mi je kri vrela in bi bil najraje proklel zemljo in njene »prevične« upravitelje! Slovenskih šol nimamo. V nemške državne šole jemljejo na prvem mestu otroke državnih uradnikov. In ker je teh mnogo, morajo vsi ostali otroci zahajati v mestne laške šole! Laške šole pa so tako na — dobrem glasu, da sami Lah pošiljajo svoje otroke raje v nemške šole in je celo slučajev, da silijo v slovensko Ciril Metodijevo šolo!

Je li čudo, da se človek težko vzdržuje kletve na vse one činitelje, ki so krivi, da mi ne moremo in ne moremo priti do najprvotnejega sredstva za pridobivanje naborske? Je li čudno, da smo mi tržaški Slovenci izgubili vsako zaupanje v državne oblasti?! — Je li čudno, da ni več med nami onega patrijotičnega duha, ki je vladal med nami, pred nekoliko leti?! Kdo naj se navdušuje za gospodarje, ki skrbje za vse drugo in za vse druge, dočim ima za one, ki so največjeje, le — šibo?! Za stariše je prava šiba, ako morajo pošiljati otroke v šolo — a nimajo šole, v kateri bi se učili materinega jezika. V laških šolah seveda ne uče slovensčine in vrhu tega še zasramujejo slovenski jezik. Otrok, ki zahaja v laške šole, je v največji nevarnosti, da postane janičar, izdajalec svoje narodnosti. S kakim srcem morejo slovenski stariši pošiljati svoje otročiče v take šole?!

Slovenski stariši si dobro zapomnijo »dobro« gospodo, ki imajo za Slovence — kadar jih potrebuje — vse polno obljub in sladkih besed, ki pa prav po — turško skrbje za nas in našo šoleko mladino!

Le tako naprej, gospoda, toda zapomnite si, da jedino, kar dosežete s svojim nam sovražnim postopanjem, bo to, da ste ubili v nas veako zaupanje v kogar si bodi, in da

bomo zaupali le sebi po znanem hrvatskem reku: Uzdej se u se i u svoje kljuse!

Zopet nekaj z južne železnice. Pišejo nam: Dne 16. t. m. je bilo oddanih na Paki (na Štajarskem) 7 piščancev na naslov: Pavel Zorko na Opčinah pri Trstu. Ti piščanci so se res dne 17. t. m. vozili — mimo Občina! In sicer na Prosek. Dne 18. t. m. je naslovljenec prejel avizo s Proseka. Da pa ne bo žival trpela gladu in da čim prej pride do pošiljatve, je hitel naslovljenec na postajo na Opčinah, od kjer so telefonirali, naj pošiljatev pošljejo nazaj na Občine. Tako je sdrasat vendar prišel do svojega, ali za en dan prepozno in je vrhu tega moral še plačati vornino s Proseka nazaj na Opčine.

Toda ta slučaj je imel sličnih — prednikov pri istem naslovljencu. Povsem jednak slučaj se mu je pripetil dne 25. decembra 1904., le z razliko, da je imel večje troške, ker je bila teža desetkrat večja. Istotako lani mu je šla pošiljatev piščancev, naslovljena na Opčine, kar v Trst in naslovljenec je imel škodo tudi zbog tega, da je žival trpela lakoto in močno shujšala.

Trije slučajji torej pri enem in istem naslovljencu!! Čudno je to. Na vsaki način pa ne dajajo ti slučajji najboljšega spričevala poslovanju na južni železnici. Stvar je resneja, nego se misli na prvi pogled. Tu je šlo le za piščance. Ali isto bi se lahko zgodilo s pošiljateljivo večje vrednosti in take naravi, da bi naslovljenec — kakor je že v trgovskem življenju — trpel morda zelo občutno škodo, ako ne bi dobil pošiljatve istega dne kakor je računat in pričakoval. Po vsej pravici zaslučuje torej tako poslovanje južne železnice najhujo obsodbo. V obče se vidi tudi na tem izgledu, kako malomarni in brezbrizni so izvestni organi južne železnice do interesov prebivalstva v naših slovenskih pokrajinah. Na eni strani nas južna železnica izizvalno žali v jezikovnem pogledu, a vrhu tega se ne meni niti za gospodarske interese našega ljudstva! Tako je in zastonj so vsi protesti in prižobe proti temu. Mogotei južne železnice ostajajo gluhi in slepi za naše želje.

Razglednice za Strossmayerjev spomenik. Zagrebški meščanski odbor za Strossmayerjev spomenik je izdal v lastni založbi deset krasnih razglednic. Ključje za vse razglednice so izdelali češki umetniki zavoda »Unie« v Pragi, dočim je razglednice tiskala »Dionička tiskara« v Zagrebu. Slike so tiskane v barvenem tisku, a delo je naravnost umetniško.

Tiskano je 10 raznih razglednic: 1. J. J. Strossmayer po fotografiji; 2, 3, 4. Pročelje in severna stran, zapadna stran in srednja ladija djakovske stolnice; 5. Sv. tri kralji in hrvatski seljaki iz raznih krajev se klanjanjo Jezusu, naslikal L. Leitz; 6. Jezus s križca, od istega uzetnika; 7. Vnebohod, naslikal A. M. Seitz; 8. pročelje jugoslovenske akademije znanosti in umetnosti; 9. Papež Hadrijan II. daje bratoma Cirilu in Metodu dovoljenje slovenskega jezika in bogoslužja v cerkvi, naslikal Nikola Consoni; 10. Hrvatsko vseučilišče v Zagrebu. Vseh 10 razglednic stane 1 krono. Pojedina 12 stot. Naroča se razglednice pri tajniku odbora dr. N. Hoferju v Zagrebu, Frankopanska ulice.

To je lopovsko! Glasovito glasilo c. k. državnih uradnikov in družih — hohenzollernecev v Mariboru si dovoljuje lopovstvo, ko piše, da je Kranjska »raj krvi, kjer ni nikakega žeganja in nikake slavnosti, s katerih ne bi odnesli nekaj mrtvih«.

Pustimo lopova, ki je to napisal, v njegovem lopovstvu! Ali enkrat se bodo morali zastopniki narodov zares vprašati: če se že toliko govori in piše o potrebi varovanja časti posamičnika potom zakona, ali ni še veliko potrebnejše poskrbeti zakonodajnim potem za to, da ne bo mogel vsaki lopov tirati v blato čest celih narodov in dežel?! Visoka je čest osebe, ali še viša je čest celih skupin. Dandanes je n. pr. naš mali narod se svojo častjo popolnoma brez varstva pred raznimi — banditi!!

Znamenje — zistema. V okraju Gornja Radgona je te dni že peta občina prešla po volitvah zopet v slovenske roke. Ali čudni slučaj hoče tako, da c. k. okrajno glavarstvo v Ljutomeru ravno od petih volitev ni še nobene potrdilo. In zakaj! Za to, da bodo na prihajajo volitvi v okrajni zastop delovali še prejšnji nemškutarski občinski odbori! To je pa že pri-

stranost brez figovega peresa. Ali ga res ni biča, ki bi naučil izvestne politične uradnike, kakov ne sme biti državni uradnik?!

Trgovci, trgovski pomočniki in vajenci! Trgovsko izobraževalno društvo otvori v nedeljo dne 1. oktobra ob 3. uri popoldne brezplačno nedeljsko trgovsko šolo s poukom v računstvu, dopisovanju in knjigovodstvu. Računstvo in dopisovanje se bo poučevalo v dveh oddelkih; knjigovodstvo pa le v enem, ker je namenjeno le onim, ki dokažejo prilično znanje v računstvu.

Nadalje otvori društvo, ako se priglasijo zadostno število učencev, tečaj je za laščino in nemščino proti nizki mesečnini.

Vpisovanje se vrši vsaki dan pri slugi v društvenih prostorih, Via S. Francesco d'Assisi 2, I. nadst.

Trgovski pomočniki in vajenci! Le v Vašo korist je, da obiskujete pridno in redno trgovske tečaje, da si prisvojite tako, vsaj toliko strokovnega znanja, kolikor je trgovcu v našem mestu neobhodno potrebno. Do slov. trgovcev pa se obračamo z uljudno prošajo, naj pošiljajo svoje uslužbence redno v našo trgovsko šolo, da zadostijo tako dolžnosti do istih, do njihovih starišev ter do naroda, ki potrebuje pridne in izobražene mladine. O d b o r.

Za družbo sv. Cirila in Metodija za Istro. Klub »Sv. Ciril-Methodski zidari« v Zagrebu javlja:

Tužno stanje hrvatskega školstva in Istri danomice sve to jače navale naših meščanih protivnika, koji tište ubogi naš narod u Istri, dali su nam cilj našem radu, da tom narodu u njegovoj teškoj borbi pružimo svim silama takodjer i što izdašniju materijalnu pomoć.

Za tim ciljem težko sklopilo je klub »Ciril-Methodski zidari« u Zagrebu početkom ove godine ugovor sa domašom tvornicom žigica Adama Reiskera u Osijeku, koja se je obvezala staviti u promet žigice pod naslovom

»Hrvatska za Ciril-Methodske zidare«

a dio čistog dobitka namijenjuje našem klubu, da ga izruči družbi »Sv. Cirila i Metoda za Istru«. — Žigice su najbolje kakveća, pak apeliramo na Vas kao rodoljuba, da se izvolite isključivo ovim žigicama poslužiti i zahtijevati ih odlučno i svagdje. Kupujući naše žigice, podupirate ne samo naš narod u Istri, nego i našu domašu industriju, našu domašu tvoraicu žigica, u kojoj nalazi do 400 hrvatskih radnika svoju zasluzbu.

Naručba prima tvornica žigica u Osijeku ili tajnik kluba gospod Milan Suchanek u Zagrebu.

Židje v Celoveu, katerih je tamkaj kakih 150, si nameravajo graditi sinagogc.

V kaznilnici v Koprju je razpisano eno mesto pazaika. Prošaje je predložiti državnemu pravdnistvu v Trstu do dne 31. oktobra 1905. Podrobnosti so razvidne iz razpisa v tukajšnjem listu »Osservatore triestino«.

Javen shod in demonstracija pro »Trieste o nulla!« Sinoči se je vršil v gledališču Politeama Rossetti javen shod, ki ga je sklicalo politično društvo »Pattina« — pardon, »Patria«. Ni nam znano, kakšne resolucije so bile vprejete na tem shodu. Znano nam je pa, da se je po končanem shodu zbrala par stotin broječa tolpa in šla nekoliko na izprehod po mestu kričaje: »Evviva l' università italiana a Trieste!«

Iz kakšnih elementov da je sestojala demonstrujoča tolpa, je razvidno iz sledečega dogodka:

V ulici sv. Antona novega je nadzornik policijskih agentov Karol Titz skočil mej demonstrante in prijel za vrat dva demonstranta. Eden teh je bil 28 letni Peter Perissini, doma iz Vidma v Italiji, ki je izgnan iz Avatrije in ki je iskan od sodišča, ker ima s tem poravnati neki račun; drugi je pa 25 letni Anton Krebel, doma iz Postojne in izgnan iz Trsta.

Titz obžaluje da nima vsaj štirih rok, ker v istem hipu, ko je on skočil na ta dva ptička, sta jo druga dva odkurila iz vrat demonstrantov, ker imata ravno tako malo pravca bivati v Trstu, kakor ona dva ki sta bila sretovana.

Krebel si je na policiji strgal vso obleko raz seba, tako, da je ostal oblečen popolnoma tako, kakor je bil oblečen

očka Adam, predno je ugriznil prepovedani sad. Potem se je Krebel še do krvi razpraskal po prsih. Poklicali so zdravnika se zdravniške postaje, da mu je obvezal razpraskane krvave prsi. Pozneje pa, videči da še dalje nori, so ga odvedli v bolnišnico, kjer so ga zaprli v opazovalnico za umobolne, da bo tam vpil »Trieste o nulla... ma Postojna giammai!«

Prepisnočujni požar. Kakor smo že včeraj na kratko poročali, je predminolo noč zgorelo poslopje št. 2. v ulici Fabio Severo. Goreti je začelo ob 2. uri in pol po polnoči. Gost, zadušljiv dim se je valil po ulicah Fabio Severo, Romagna, Torrente, Giorgio Galatti, Ghega, Geppa, po trgu pred vojskovo in pred pošta palačo. Okoli 3. ure je pa plamen prodrl streho in švignil visoko proti nebu, na kar se je dim nekoliko porazgubil. Iskre so letale visoko po zraku in kakor palec debele in dolge kose žarčnega oglja je močno pihajoča burja zanašala doli do »Narodnega doma«.

Gasilci so prišli gasiti se štirimi gasilnicami vozovi. Kakor že včeraj povedano, je imela v zgorelem posloplju trdka bratje di Leonardo — ki trguje s pomarančami in limoni — svoje skladišče morske trave in košev, kar rabi pri odpošiljanju pomaranč in limonov. Poleg skladišča je imela ta trdka v posloplju tudi hlev in v tem svoja dva konja. Gasilci so konja komaj rešili; posebno eden kar ni hotel iti iz hleva; sledajše se jim je pa vendar posrečilo, da so ga nagnali ven iz gorečega hleva.

Na sprednjem vogalu poslopja, takoj pod ulico di Romagna je pa imela žganjarno gospa Josipina vdova Nanut. Gosca Nanut stanuje se svojimi otroci kakih 20 korakov od tam v ulici di Romagna. Malo pred 3. uro so jo prišli klicati. Ko so je, na njeno vprašanje, zakaj da jo kličejo, povedali, da gori, ni isprva niti razumela, kje da gori. Ko so jej pa sledajše povedali, da gori poslopje, kjer je njena žganjarna, je hitro vzela ključke žganjarne in šla z otroci k ognju. Prva nje skrb je bila, da bi rešila črnega mačka, ki je bil zaprt v žganjarji. Dobil je šloveka, ki se je ponudil, da gre rešiti mačka. Temu je dala ključke. Moč je rešil in odprl, a maček se je prestrasil videči vo cest) razsvetljeno in ni hotel ven. V žganjarji pa ni gorelo, in to je dalo gospej Nanut poguma, da je šla sama v žganjarno. Skušala je mačka prijeti, da bi ga nesla ven, a maček se ni pustil. Videča, da ne more rešiti mačka, je gospa rešila kajigo, v kateri ima vpisano, kar je — dala komu na upanje.

O 7. uri zjutraj je bil ozeaj lokaliziran in ni bilo več nevarnosti, da bi se razširil na druga bližnja poslopja. Gasilec se je posrečilo tudi, da so rešili pred požarom žganjarne, v kateri je bil cel sod špirta.

Škodo, ki jo je požar napravil, cenijo na 30 000 kron. Sicer je bilo poslopje zavarovano. Poslopje je bilo last vdove Marije Kozler, ki ima pivovarno v Ljubljani.

Prijavljene tatvine. — Inženir Josip Faecanoni, stanujoči v ulici Murat št. 6, je prijavil včeraj na policiji, da so mu neznan tatovi prejšnjo noč ukradli iz kleti za 855 kron finih vin v buteljkah.

— Na policijskem komisarijatu pri sv. Jakobu je bilo včeraj v jutro prijavljeno, da so predpisnočujni neznan tatovi s pomarejnimi ključki odprli socialistiško kooperativno prodajalnico, ki se nahaja na istrski cesti št. 10, in ukradli 80 kg. kave, vredne 170 kron.

— Gospa Marija Casson, žena Antona, je prijavila sinoči na pomočnem policijskem uradu v ulici Tigor, da so neznan tatovi sinoči mej 7. in pol in 8. uro in pol — ko namreč nje ni bilo doma — udrli v njeno stanovanje v hiši št. 3 v ulici Reas ter ukradli raznih dragocenosti v skupni vrednosti 110 kron.

— Istotam, v ulici Tigor, je prijavil sinoči tesar Ksrol Santorini, da mu je neznan tat v gneči v ulici sv. Boštjana strgal raz tečnika jekleno verižico, a iz žepa telovnika srebrno uro, v vrednosti 24 kron.

Koledar in vreme. Danes: Tekla, devica mačica; Jelašin; Slavna. — Jutri: Gerard, mučenec; Sadivoj; Struja. — Temperatura: ob 2. uri popoldne + 20° Celsius. — Vreme: oblačno, deževno, burja.

Društvene vesti in zabave.

»Tržaški Sokol« javlja, da se s 1. oktobrom t. l. prične zopet redna telovadba. Vpisovanje novih telovadcev se bo vršilo

do 30. t. m. vsak ponedeljek, sredo in petek zvečer v telovadnici. Želeto je, da se prijavijo čim večje število telovadcev in to čim prej, da bo možno razdeliti oddelke.

Bratje Sokoli, ki so v kroju udležijo izleta v Boljunc v nedeljo 24. t. m., naj pridejo danes zvečer ob 9. uri k redovnim vajam.

Jutri ob 2. uri popoldne odidemo iz Sv. Ivana peš v Boljunc. Zbirališče v »Narodnem domu« pri Sv. Ivanu.

Veselični odsek »Tržaškega Sokola« naznaja, da se letošnja plesna sezona otvori s plesnim venčkom dne 7. oktobra t. l. v društveni telovadnici. Začetek ob 9. uri. Sviral bo orkester. Vstopnina za ta venček znaša za člana 80 stot., za nečlane 1 K 20 stot., za gospodične 50 stot.

Iz Boljunca nam pišejo: Slavnostna veselica, ki jo priredi tukajšnje bralno in pevsko društvo »Prešeren«, kaže biti vsakor dobro obiskana.

Poleg »Tržaškega Sokola«, društva »Kolo« iz Trsta in društva »Vodnik« iz Doline, sodelovalo bo tudi »Slovensko pevsko društvo« iz Trsta.

Vojaški orkester pešpolka št. 97 bo mej veselico — kakor je razvidno iz rasporeda — igral samo slovenske skladbe, iz vsemih od Gounoda fantazije iz opere »Faust«.

Čisti dobiček je določen za nabavo društvene zastave, zato se bodo preplačila hvaležno vprejemala.

Skoro ves teden že se vreme kuja, vendar upamo se zmirom, da se bo v nedeljo vedro nebo vpenjalo nad nam. Ako bi pa bilo v nedeljo slabo vreme, odložimo veselico na nedoločen čas. **O d b o r.**

»Gospodarsko podporno društvo« v Trebbah to imelo dne 15. oktobra obletajo otvoritve »Narodnega doma«. Ob tej priliki priredi pevsko društvo »Primorec« veselico s plesom in igro na dvorišču zgoraj omenjenega društva. Program se objavi svoječasno. Toliko na znanje bratskim društvom in slavnemu občinstvu. **O d b o r.**

Pevsko društvo »Skala« v Sv. Križu pri Trstu vabi na veliko veselico s petjem, igro in plesom, ki jo priredi dne 24. septembra 1905. na dvorišču g. Jakoba Maganja št. 271 pod vodstvom pevovodje gosp. Jakoba Tenca.

Vspored: 1. Godba. 2. Nedved: »Tak si krasne«, mešan zbor. 3. Godba. 4. P. H. Sattner: »Naša pesem«, s 3 odlomki, mešan zbor. 5. Godba. 6. F. S. Vilhar: »Naša zvezda«, moški zbor s samospojevom tenorja. 7. Godba. 8. A. Foerster: »Naša gore«, mešan zbor. 9. Godba. 10. Alešovec: »Eno uro doktor«, burka v enem dejanju.

Na veselici bo svirala domača godba pod vodstvom gospoda Ivana Furlana.

Začetek veselice ob 4. uri popoldne, po veselici bo ples, ki bo trajal do polnoči.

Vstopnina na veselico 50 stotink. — Sedeži po 20 stotink. K plesu: vsak plesni komad 20 stotink.

V slučaju slabega vremena se veselica preloži na nasledajo nedeljo.

Zabvala. Podpisani odbor se zahvaljuje vsem onim, ki so na lateri-koli naša pripomogli, da je naša veselica tako lepo uspela. Posebno hvalo izrekamo: odboru »Gospodarskega društva« na Ferdanču, članom »Obrtnega in konsumnega društva« in »Konsumnemu društvu« v »Narodnem domu« pri sv. Ivanu.

Vstopnino so preplačali gg.: pevsko društvo »Kolo« 5 K. Černie I. 60 stot., I. M. Mare 40 st. t. Sla F. 1 K, Križman A., Šaher J., Trobec A., Huš po 20 stot., Peršič 40 stot., Višnjavec 20 stot., Šmidt 1 K, Škabar 10 stot., Mikelec 60 stot., Čok 50 stot., Škrl 2 K. Čok A. 1 K 10 stot., Rože 2 K 44 stot. — Še enkrat presrečna hvala! **Odbor »Mladinec«.**

Razne vesti.

Glad v Kalabriji. — Po listu »Corriere della Sera«, izhajajočem v Milanu, povzemo, kako je duhovnik Gianbattista Cordoleo zavrnil župana (Sindaco) Onofia Saland, ko je ta zadnji zatrjeval nekemu državnemu poslancu, da se skrbi za vse nesrečne brez izjeme. Cordoleo je rekel: »Skrbelo se je za gospodo, kateri se je dovolilo, da prenočuje v železniških vozovih. Premožnejšim slojem se je tudi dalo obleke in denarje, med tem, ko se je najrevnejše sloje pustilo brez vsake pomoči.«

Isti duhovnik zatrjuje, da bo tekla kri, ako se takoj ne pomore revežem, ki nimajo česa jesti in obleči. V Polia je 4000 ljudi brez strehe, brez kruha, torej v največji bedi. Do minolega torika ni tem revežem prispela še najmanjša pomoč. Tamošnji duhovnik se je obrnil do nekega generala — ki je (general namreč) poslan v Kalabrijo, da pomaga nesrečnikom — s prošnjo, naj se kaj stori za njegovih 4000 nesrečnih vernikov. General je obljubil, da dopošlje — 300 (!) komadov kruha!!!

Na 4000 gladnih 300 porcij kruha! In še ta je bil plesniv, kakor poročajo omenjeni listi! To je naravnost vredno mafije vladajoče v južni Italiji!

Ker je že več listov iz kraljestva napadalo razdeljevalce milostnih podpor, češ, da se daja podpora le premožnejšim slojem ter da se pušča najrevnejše sloje umirati za gladam, je verojetno, da se vsaj, ali vsaj večina množtevilih darov steka v žepu bogatašev!

Tužna Italija! Altro che Rusija!

Zgodovinsko pohištvo. Oba stola, na katerih sta sedela Witte in Komura na mirovni konferenci v arsenalu v Portsmouthu, je kupil predsednik Roosevelt. Vso opravo dvorane so bilinjali pri nekem trgovcu s pohištvom. Trgovec je že vse dele oprave, ki je rabila na konferenci, prodal ljudem, ki hočejo imeti spomin na konferenco. Mizo, okolo katere so se zbirali pooblaščenici, so prodali za 700 kron, posamične stole po 160 kron.

Zadnje brzojavne vesti.

Nevihite v Kalabriji.

COSENZA 22 Nevihite z nalivi trajajo dalje ter so povzročile na poljih veliko škodo. Poškodovani so tudi štotori in koč in poslopja, ki so trpela valed potresa.

Včeraj je strela udarila v Piano del Lago v neko hišo in ubila enega otroka. Blizo S. Pietro Guarano je strela udarila v tri kmete, dva sta bila takoj mrtva, tretji pa je težko ranjen.

Članek Frana Košuta o krizi.

BUDIMPEŠTA 22. »Magyar Ország« je priobčil članek Frana Košuta, v katerim so med drugim nahaaja nastopno: Mi gremo h kralju z dobro premišljenim skiepom, da bomo, ako možno, rešev krize iskali in jo tudi najšli. Prešnjeji od patrijotičnih štutstev in od naše lojalnosti, čutimo tudi, da se ne moremo praznih rok vrniti domov, ker kralj hoče, da se težka kriza zvrši. Nemožnosti se od nas ne more zahtevati, ia ako se jih bo zahtevalo, blo bi to brezuspšno. Sicer je jasno, da za od odstrani onega, ki bi prišel k njemu s praznimi rokami. Mi prevzamemo bremena in odgovornost vlade, čeprav ne želimo oblasti. To zamoremo storiti pa še le, ako ne pridemo domov praznih rok; drugče ne moremo postopati in tudi ne bomo postopali. Kdor bi se tega lotil, bi storil to zaman, kajti prišel bi na vrhunce oblasti, da bi se takoj zopet od tamkaj zrušil.

Trgovina.

Borsna poročila dne 22. septembra Tržaška borza.

Napoleoni K 19.11—19.13 angleške lire K — do —, London kratak termin K 140—240.15 Francija K 95.40—95.50—Italija K 95.50—5.60—italijanski bankovci K —, Nemci, K 117.50—117.65—nemški bankovci avstrijska ednotna renta K 100.60 100.85 ogrsk kronska renta K 97.20 97.40, italijanska renta —, kreditne akcije K 686—688.— državne železnice K 676.—678.—Lombardi K 113.—105.—Lloydove akcije K 768—778.—Srečke: Tisa K 331.75—335.75, Kreka K 470—do 483.—Bodenkredit 1880 K 302.—310.—Bodenkredit 1859 K 302.—310.—Pariska K 145.—do 147.—Srbske —, —.

Dunajska borza ob 2. uri pop.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	101.55	101.55
„ „ „ srebru	101.65	101.60
Avstrijska renta v zlatu	119.65	119.65
„ „ „ kronah 4%	101.70	100.61
Avst. investicijska renta 3 1/2%	92.85	92.75
Ogrska renta v zlatu 4%	116.30	116.20
„ „ „ kronah 4%	97.25	97.15
„ „ „ 3 1/2%	88.40	88.25
Akcije nacionalne banke	1645.—	1644.—
Kreditne akcije	638.—	636.50
London, 10 Lstr.	239.90	239.82 1/2
100 državnih mart	117.40	117.35
20 mark	23.47	23.47
20 frankov	19.12	19.12
100 ital. lir	95.40	95.45
Cesarski cekini	11.31	11.31

Parizka in londonska borza.
Pariz. (Sklep.) — Francoska renta 99.75, italijanska renta 103.40, španska exterior 94.60, akcije otomanske banke 611.—. Menjice na London 251.60.

Pariz. (Sklep.) Avstrijska državna železnica — Lombardi — unificirana turška renta 91.65, avstrijska plata renta 102.70, ogrska 4% renta 98.30, Landerbau 490 — turška srečje 137.50 parizka banka 15.12, italijanska revidionalne akcije — akcije Rio Tinto 16.50. Mirna. London. (Sklep.) Konsolidirane 83 3/4, Lombardi 4 1/2, vreo 28 1/2, španska renta 94 — italijanska renta 104 3/4, urški diakoni, 3.— manjico a Dunaju —, Stalna.

Tržna poročila 22. septembra.

Budimpešta. Pšenica za okt. K 15.82 do K 15.86, riž za okt. K 12.82 do 12.84, oves za okt. od K 12.28 do 12.30, koruza za sept. K — do K —. Pšenična: pomolje zadostne, povpraševanje srednje, tendenca mirna. — Prodaja 30.000 met. stotov, nespremenjeno. Druga žita nespremenjeno. — Vreme: dež. —

Havra. (Sklep.) Kava Santos good s — rago za tek. mesec po 50 kg 47 3/4, frk. za dec 47 3/4.

New-York. (Otvor.) Kava Rio s — doba. — Stalno, nespremenjeno, do 5 stotnik nižje. Prodaja: 5000 vreč.

Hamburg. (Sklep.) Kava Santos good average za september 38 1/2, za dec. 38 3/4, za marec 39 1/4, za maj 39 3/4, Mirno. — Kava Rio s — rago 39—40 navadna renta 41—43 navadna doba 44—45.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za september 17.05, za oktober 17.45, za november 17.40, za dec. 17.50, za januar 17.60, za febr. 17.70. — Mirno. Vreme: lepo.

Sladkor tuzemski Centrifugal 5 promn. sled. K 74.— do 75.—, za maj-avgust K 73.— do 74.50 Coccassé in Melisil promptno K 74.—75, za julij-avgust K 74.— do 75.—.

London. Sladkor iz repa surov 8 1/2, 1/16 Sh.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.25, za okt. 15.25, za nov-december 15.50, za nov-februar 15.75, mirno. — Šešica: tekoči mesec 22.95, za okt. 21.15, za november-december 23.40, za nov-februar 23.65, trdno. Moka za tekoči mesec 30.35, za oktober 30.50, za nov-december 30.90, za nov-februar 31.15 (trdno). — Repične olje za tekoči mesec 49 1/2, za oktober 49 3/4, za november-december 50.—, za januar-april 51.— (mirno). Špirt za tekoči mesec 39.50, za oktober 36 1/4, za november-december 36.—, za januar-april 35 1/4 (napeto). — Sladkor surov 88° uso nov. 21 1/4—21 1/4 (stalno) bel za tekoči mesec 25 1/4, za okt. 25 3/4, za oktober-januar 25 3/4, za januar-april 26 3/4 (trdno) rafiniran 59—59 1/4. Vreme: oblačno.

Hermangild Trocca

Barriera vecchia št. 8
ima veliko zalogo
mrtvaških predmetov
za otroke in odrasčene.

Venci

od porcelana in biserov vezanih z medeno žico, od umetnih cvetlic s trakovi in napisi.

Slike na porcelanastih ploščah za spomenike.
Njnižja konkurenčna cena.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (šolske poslopje).

Cene, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Serravallo-vo železnato kina vino

za bolehe otroke in rekonvalescente.

Provroča voljo do jedi, utrjuje želodec in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslovehih zdravnikov v vseh slučajih, kadar je treba se po boleznih ojačiti.

Okusovalno s 16 kolajnami na raznih raztavah in z nad 3000 zdravniškimi spričevali.

I. SERRAVALLO
Trst.

Jutri zadnji ples na prostem v letošnji sezoni bo v »Gostilni Trošt« nad rojansko cerkvijo v nedeljo, dne 24 sept. t. l. od 5—10. ure zvečer. Svirala bo nova škorkljanska godba 12 moza. Cene pijači in jedilom se ne zvišajo.

10.000 hektolitrov vinskih sodov v vsaki velikosti od 5—70 hektolitrov prodaja po jako zmernih cenah tvrdka **Alex. Breyer i sinovi, Krizevac.**

Sode nove in stare po najnižjih cenah ima v zalogi sodar **Fran Budau** v Trstu ul. Boschetto št. 28 (uhod iz ulice Paduina št. 21).

Mladenič, ki je obiskoval šest gimnazij, z izjaskih razredov, več sloven skega, nemškega, italijanskega je ika koris pence nemške stenografije, išče takoj službe pri kaki trgovini ali v kaki odvetniški pisarni. Ponudbe »M l a d e n i č« uprav. »Edinost«.

Vsposobljena učiteljica ženskih ročnih del, želi dobiti mesto kot »bona«. Zahteve skromne. Ponudbe pod šifro M. B. glavna pošta.

Podpisani ima okoli 600 l. izvrstnega vina naprodaj. Cena 24 gl. per hekto na licu mesta. **Sv. Anton pri Kopru.**

Dellasavia Josip.

Zaloga vina se prodaja v ulici Scalinata št. 12.

Najbolje vinske stiskalnice in mastilnice se dobivajo pri **Živic i dr.** trgovinska ulica št. 2.

Authorised School of Languages uč moderne živče jezike od profesorjev dotičnega materinega jezika. Trgovinska korespondenca. Kombinirana metoda. Brezplačne pojasnile daja autorizovana šola za učenje jezikov za odraslene in otroke v Trstu, ulica Nuova št. 11, II. nadst.

„**Ne kliči vraga!**“ Izvirna šaloigra v enem dejanju je ravnokar izšla, ter se vdobiva po 50 st., po pošti 10 st. več pri spisateljcu in založniku **Jaki Štoka**, Trst, ulica Giorgio Galatti 18.

Čudo v ceno!

500 komadov samo za gold. 1.85. Ena krasna zajamčeno dobro idoča precizijska ura na 36 urni tek s pozlačeno verzičo 1 krasna špila s ponar. biseri, kravato, 1 pozlačen prstan s ponar. kamnom za gospode ali dame, 1 krasna garnitura gumbov iz 3°, double zlata za manšete, ovratnik in prsa, 6 platnenih žepnih rut, 1 jako lepa žepna pisalna oprava, 1 krasno žepno ogledalo v skatljici z glavnikom, 1 lepo dišeče toaletno milo, 1 vez. beležnica, 12 razglednic slavnih umetnikov zadnjega stoletja, 72 angl. pisalnih peres in 395 raznih reči, ki so v hiši neobhodno potrebne. Vse skupaj z uro, ki je sama toliko vredna, stane le gold. 1.85. Pošilja na povzetje ali predplačilo.

H. SPINGARN, Krakov št. 43. Kdor naroči 2 zavitka, vdobi v dar 1 lep žepni nožič na dve rezili, pri več kot 2 zavitkih se priloži vsakemu po 1 tak nožič. Za kar ne ugaja se denar takoj povrne.

Matej Wittmann

Felicitant, p. Tuelholha v Galiciji, spričuje, da je njegova soproga okrevala od težke bolezni vsled vporabe **železnatega vina**

G. PICCOLIJA, dvornega založnika Nj. Svetosti in lekarja v Ljubljani.

Polliterska steklenica velja 2 kroni in se vnanja naročila točno izvrše.

Dobro znana zaloga

manifaktur v partijah

ki se je nahajala na Piazza nuova vogal ul. S. Caterina št. 8 se je preselila dne 24. avgusta v ravnoisto ulico št. 1, zraven „Kavarne Metropole“ (vogal Corso).

F. Pertot urar

TRST - ul. Poste nuove št. 9 priporoča velik izbor ur: Omega, Schaffhausa, Longines, Tavanese itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za birmo. Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

MALA OZNANILA

V novi prodajalnici jestvin in kolonijal Petra Peternel v ulici Giulia št. 76 je vložiti vsakorodne jestvine kakor: kavo, riž, testenine (napeljske), sladkor, turščeno in belo moko, naravno maslo, svinje, milo, jedilno olje prve vrste po 35 novč. — **Blago vedno sveže.** —

Tomasoni Ulisse Trst slikar-dekorater. Sprejema delo na deželi. Dekoracije sob s papirjem. Slikanje sob in napisov v vseh slogih in na vse načine. Popravljanje les in marmor. Barvanje pohištva, podov itd. Vse po zmernih cenah, točno in hitro. — Delavnica: ulica Jugo Foscolo št. 19.

Tovarna kisa Bruschina & Hrovath Trst - Riva Grumula 6 **Zaloga vinskega kisa in specialnih kisov.** Konkurenčne cene.

Podpisani priporoča svojo **NOVO PEKARNO IN SLADČIČARNO** pri Sv. Jakobu (Trstška ulica 12 (zraven st. šole). Vedno svež kruh. Pošiljanje na dom. Sprejema naročila in domači kruh v pecivo. **Postrežba točna.** **Benedikt Suban**

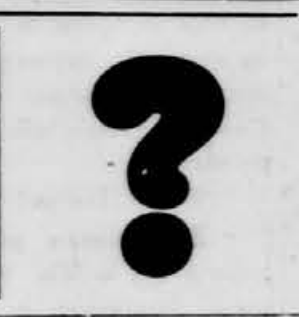
Svoji k svojim! Podpisani priporoča svojo zalogo oglja, drva, premaga in drugo razno kurjavo ter petrolej. Pošiljanje na dom. **Josip Muha**, ul. Cavanna (uhod ulica Cavazzani št. 3).

Iv. Kopač svečar v Gorici priporoča priznano najboljšo in najcenejšo **voščene sveče** Cenik brezplačno in franko.

Nova zaloga ovasa in sena na debelo in drobno M. vd. Zerquenich ul. Pierluigi di Palestrina (prej ul. delle Acque) vogal ul. Coroneo.

Prva trž. brusilnica na električno moč **Gualtiero Cozzio** Passo S. Giovanni št. 2 (vogal ulice Torrente nasproti kavarne Chiozza izvršuje vsakourstno brušenje in poliranje. Ima tudi v zalogi vsakovrstne nože itd.

MIRODILNICA Henrik Bonetta ul. Carradori 18 (vogal Geppa) Specialiteta navadnih in medicinskih drog, barv, pokosti, lakov, škrek, čopičev, navadnega in parfumnega mila, petroleja, spirita (beste) za goriti. — **Barvila za čiščenje VINA.** — **Nizke cene.** Prodaja na debelo in drobno

Nova prodajalnica Romolo Perini zlatar in droguljar **Via del Rivo 26** Sprejema poprave, kupuje zlato, srebrno in juvele. Popravlja ure na jamstvo.

Prodajalnica jestvin založeno z vedno svežim blagom I. vrste kakor: kavo vseh vrst, sladkorja, olja, mila, kisa, testenin, moke, otrobov itd. priporoča svojim rojakom udani **Počkaj Ivan** ul. PETRONIO 2 (vogal ul. S. 7

Najboljše STISKALNICE ZA GROZDJE IN OLJKE so naše stiskalnice „**ERGOLE**“ najnovejšega in najboljšega sestava z dvojno in nepretrgano pritiskalno močjo: zajamčeno najboljše delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice.

HIDRAVLICNA STISKALNICA. Najbolje automatizirane hitre brizgalnice, ki delujejo same od sebe, ne da bi jih bilo treba goniti.

„**Syphonia**“ plugi, stroji, za grozdje, sadje in oljke, mlin za miti grozdje. Plugi za vinograde. Stroji za sušenje sadja in drugih vegetalnih, življenskih in mineralnih pridelkov. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko. Mlatilnice za žlta, čistilnice rešetalnice. — Slamozreznica, ročni mlin za žito v raznih velikostih in vsi drugi stroji za poljedelstvo.

Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo kot posebno najnovejšega izbornega uresničena, najbolj priporočanega in odlik. sestava.

PH. MAYFARTH & Co. tovarna za poljedelstvo in vinske stroje, DUNAJ, II. TABORSTRASSE št. 71. Odlikovani v vseh državah sveta z nad 530 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnami. **Ceniki z mnogostevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno.** **Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi kjer nismo zastopani.**

Svoji k svojim! Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga **„Croatia“** stojiča pod pokroviteljstvom slob. in kralj. glavnega mesta Zagreb sprejema vsako vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, gospodarsko orodje, stroje, živine, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v zavarovanje proti ognju in stolu po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. — **Dolžnost vsakega dobrega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino.** Vsa zavarovanja sprejema ter daja vsa pojasnila **Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst** ULICA TORRE BIANCA 20 Zastopniki za vsako mesto, trg in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške in Štajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Narodni kolek je vdobiti pri upravi „Edinost“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5 **REKLOVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZARBEVAH** **KATALOGI BREZPLAČNO.**

Jržaška posojilnica in hranilnica registrirana zadruga z omejenim poročtvom. **Piazza Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 952.** **Vhod po glavnih stopnicah.** **Hranilne uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruge in jih obrestuje po 4%. Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vlaga se lahko po 1 krono Posojila daja samo zadržnikom in sicer na uknjižbo po 5°%, na menjice po 6°%, na zastave po 5°%. **Uradne ure:** od 9.—12. dopoldne in od 3.—4. popoldne. **Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah.** — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt. **Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd.** **Poštno hranilnični račun 816.004.****

„Slavija“ vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — **Rezervni fond 31.865.386/80 K.** izplačane odškodnine: 82.737.159/57 K. **Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vsakosi slovensko-narodno upravo.** **Vsa pojasnila daje:** **Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12**

Pozor!

Prepričali so se napredovalni vinorejci da, ako se hoče zlahno vino napraviti, treba sveže grozdje brez hlastin ožeti in mošt belega grozdja brez tropin, črnega pa s podatjo le toliko tropin, kuhati, da vino zalželjeno barvo dobi. Z navadnim kletskim orodjem potrebuje tako delo mnogo ljudi, mnogo časa in drage stroje, in ni mogoče grozdje nasproti ko se trže tiskati. Pač pa se to zamore z mojo neprestalno stiskalnico, s katero se 10 kvintalov grozdja na uro ožme. En delavec vrtilo, eden donasa grozdje in eden odnaša mošt in tropine. Pa prvokrat se le malo stiska, in potem je lahko iz spadajočih tropin, z grabljami čiste hlastine odstraniti. Ostanajo za drugo tiskanje le lupine grozdja, ki so hitro istiskane. Tako dobro se s to stiskalnico tudi prekuhanne tropine prešajo. Je namenjena za velike posestnike, za cele občine pa tudi za povzetnike, ker je na kolah za prevajenje. Stane le 800 kron. Se da tudi na skušnjo. Viditi jo je v moji zalogi v trgovinski ulici št. 2 v Trstu. **Živic i dr. i.**

Podpisana priporoča slav. občinstvu svojo **gostilno** ki se nahaja v **ul. Giovanni Bocaccio, vogal Via Gazzoletti (ul. Miramar, vis-a-vis jahališča Baohschmit).** Toži vino prve vrste in pivo, ter kuhinja je preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili. Priporočivši za obilen obisk bilježi spoštovanjem **MARIJA vdova ČOKELJ.**

Pekarna in sladčičarna z lastno tovarno biškotov Fran Lampe TRST - ulica Molin Grande št. 32 - TRST 3 krat na dan svež kruh, raznovrstne moke prvih ogrskih mlinov, fine vina v buteljkah, sladčice itd. Sprejema naročbe za sladčice.

Fizol bokini, maudoloni, kok, kisló zelje in zelje v glavah pošilja po povzjetju od 50 klg. naprej po zmernih cenah **M. Lavrenčič Šiška - Ljubljana.** Za večje pošiljatve p. n. gg trgovcem cene po dogovoru.

Šunka s kožo po 1 gl., brez kosti 1 gl. 10 nč., plečeta brez kosti 90. slanina in suho meso po 80 nč., prešičevi in goveji jeziki po 1 gl. glavina brez kosti kilo po 45 nč. **Salame** dunajske 80. da krakovske fine po 1 gl. iz šunke zelo priljubljene 1 gl. 20. a la ogrske trde 1 gl. 50 nč. fine ogrske 1 gl. 80 nč. kilo. Velike kranjske fine klobase po 20. **Slivovka** in brinovec I. vrste 1 gl. 20 nč. II. vrste po 1 gl., III. vrste po 70 nč., brinov cvet pravi (Essenz) liter 2 gl. To pripoznano dobro blago pošilja po povzjetju od 5 klg. naprej **JANKO SIRC** prekajevalec in razpošiljatelj živil v Kranju.

Drogerija GUSTAV MARCO ulica Giulia št. 20. Droge, barve, pokostj, petrolej, čepiči, ščetke, mila, parfumi itd. itd. **Zaloga šip in steklenin.**

Na Proseku priporoča svojo **mirodilnico** ki je preskrbljena z vsem v to str. ko spadajočim blagom. — Nadalje se nahaja v zalogi železo, šipe in želji. **JOSIP ŽIGON,** mirodilničar.

„SANUS“ novi higijenični zobotrebniki disinfektirani parfemirani **zaprošen patent** se prodajajo povsod. **C. COMINI, Trst Barriera 28**

„**LAVIJA**“ sprejema zavarovanja človeške življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ro kot na druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili. **Vsak član ima po preteku petih let pravo do dividenoe.**

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkrajnjeje. Uživa najboljši sloves, koder posluje. **Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokristne namen.**